

مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

بررسی تأمین مالی سبز در بخش حمل و نقل

تهیه‌کننده:

هادی گنجی‌رشرائ

همکاران:

پریسا بازدار

عبدالرضا رضایی ارجرودی

شماره نشر: گ- ۸۷۵

چاپ اول: ۱۳۹۹

سرشناسه	گنجی زهرانی، هادی، ۱۳۵۶
عنوان و نام پدیدآور	بررسی تامین مالی سبز در بخش حمل و نقل / مجری هادی گنجی، همکاران پریسا بازدار، عبدالرضا رضایی ارجرودی
مشخصات نشر	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۹۶ ص
فروست	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، شماره نشر: گ-۸۷۵
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۱۳-۲۴۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	کنوانسیون سازمان ملل در مورد تغییرات آب و هوا. پروتکل کیوتو
موضوع	United Nations Fram Work Convention on Climate Change . Kyoto Protocol
موضوع	حمل و نقل -- امور مالی
موضوع	Transportation -- Finance
موضوع	حمل و نقل -- جنبه های زیست محیطی
موضوع	Transportation -- Environmental aspects
موضوع	حمل و نقل -- ایران -- امور مالی
موضوع	Transportation-- Iran -- Finance
شناسه افزوده	بازدار، هادی، پریسا، ۱۳۵۸
شناسه افزوده	رضایی ارجرودی، عبدالرضا، ۱۳۵۲
شناسه افزوده	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی
شناسه افزوده	Road, Housing and Urban Development Research Center
رده بندی کنگره	HE۹۷۸۲
رده بندی دیویی	۳۷۷۰۶۸۱
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۵۲۵۷۵

مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

نام کتاب: بررسی تامین مالی سبز در بخش حمل و نقل

مجری: هادی گنجی زهرانی

همکاران: پریسا بازدار، عبدالرضا رضایی ارجرودی

شماره نشر: گ- ۸۷۵

ناشر: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

نویت چاپ: اول

تیراژ: ۲۰۰ جلد

قطع: وزیری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: اداره انتشارات و چاپ مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-113-242-1

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۳-۲۴۲-۱

مسئولیت صحت دیدگاه های علمی بر عهده نگارندگان محترم می باشد.
کلیه حقوق چاپ و انتشار اثر برای مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی محفوظ است.

نشانی ناشر: تهران، بزرگراه شیخ فضل ا... نوری، روبروی فاز ۲ شهرک فرهنگیان، خیابان نارگل، خیابان شهید علی مروی، خیابان حکمت صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۱۶۹۶ تلفن: ۸۸۲۵۵۹۴۲-۶ دورنگار: ۸۸۳۸۴۱۳۲
پست الکترونیکی: pub@bhrc.ac.ir فروش الکترونیکی: http://pub.bhrc.ac.ir

سخن مرکز

گروه زدن رفع مشکل داخلی با بهره‌گیری از چالشی بین‌المللی، راهبردی برد-برد برای کشور است. چرا که در راستای فراهم کردن منافع ملی، می‌تواند نقش کشور را در رفع معضلات مشترک بین‌المللی نمایش دهد. در این راستا، مشکل زیست محیطی که موضوعی جهانی است و تمامی کشورها با آن دست به‌گریبان هستند، موضوعی است که راه‌حل آن، برای حداقل کردن مضرات آن، همکاری بین‌کشوری را می‌طلبد. در این که معضلات زیست محیطی به چه اندازه جدی است، مطالعات و بررسی‌های تنوعی توسط گروه زیادی از دانشمندان در رشته‌های مختلف و در طول زمان‌های متعددی صورت گرفته است. فصل مشترک خروجی اغلب این بررسی‌ها، عامل اصلی در ایجاد بحران‌های مختلف زیست محیطی را استفاده بیش از حد از انرژی‌های فسیلی، ذکر کرده‌اند. بدین منظور در کنفرانس‌های علمی مختلف، تشکیل کارگروه‌های متنوع به منظور بررسی تمامی ابعاد و ارایه راه‌حل برای آن پیشنهاد شده است. نتیجه این ایجاد تفاهم‌نامه بین‌المللی همکاری، بین کشورها و در سایه سازمان ملل متحد است. در طول زمان و با بلوغ هرچه بیشتر، این تفاهم‌نامه همکاری، به اسامی مختلفی عنوان شده است که تفاهم‌نامه کنفرانس پاریس از آخرین‌های آن است.

از چالش‌های پیش‌رو در تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی ترغیب کشورها، به همکاری و عمل به تعهدات است. راه‌کار اندیشیده شده، انجام پروژه‌های مشترک، تعیین و تعریف ظرفیت برای اعضا و امکان دادوستد سهمیه‌های انتشار در دست از تفاهم‌نامه‌ها است. مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در راستای وظیفه حاکمیت خود، در راستای معرفی و بررسی‌های پتانسیل‌های جدید، برای رفع تنگناهای داخلی از طریق استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی، اقدام به تعریف پروژه‌ای با موضوع امکان‌سنجی استفاده از مشوق‌ها و ظرفیت‌های مالی این تفاهم‌نامه کرده است. این که به چه میزان می‌توان از این ظرفیت در راستای توسعه

شبکه حمل و نقل زمینی استفاده کرد و اولویت با کدام مد حمل و نقلی است از پرسش‌هایی است که در این گزارش بدان پرداخته شده است.

محمد شکرچی زاده

رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

www.ketab.ir

۱	سخن مرکز
۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۱	۱-۱ مقدمه
۴	۲-۱ پیشینه تجارت انتشار
۷	۳-۱ انواع روشهای تجارت انتشار
۸	۱-۳-۱ سیستم کنترل و تجارت
۸	۲-۳-۱ روش پروژه محور
۱۰	۳-۳-۱ برنامه زنجار محور
۱۰	۴-۱ تاریخچه و اهداف کل پورتو
۱۳	۵-۱ پروتوکل کیوتو
۱۴	۱-۵-۱ تعهدات کشورها در پروتوکل کیوتو
۱۵	۲-۵-۱ تعهدات دولتهای توسعه یافته و دیگر دولتهای مندرج در ضمیمه اول
۱۶	۳-۵-۱ تعهدات دولتهای توسعه یافته و دیگر دولتهای مندرج در ضمیمه دوم
۱۷	۴-۵-۱ تمدید پروتوکل کیوتو
۱۹	۵-۵-۱ فرایند روش کنترل و تجارت
۲۱	۶-۵-۱ روش شناسی پروژه های توسعه مکانیزم پاک
۲۲	۷-۵-۱ مرحله تدوین و توسعه سند پروژه
۲۳	۶-۱ مقایسه مالیات بر کربن و سیستم کنترل و تجارت
۲۵	۷-۱ مزایا و معایب استفاده از سیستم کنترل و تجارت
۲۹	فصل دوم: بررسی نهادهای سازمانهای بین المللی فعال در این حوزه
۲۹	۱-۲ مقدمه
۳۰	۲-۲ ساختار سازمان ملل
۳۱	۱-۲-۲ هیات امناء
۳۱	۲-۲-۲ هیات اجرایی

۳۱	۳-۲-۲ مرجع صلاحیت دار ملی
۳۲	۴-۲-۲ نهاد عملیاتی منتخب DOE
۳۵	۵-۲-۲ کارگروهها
۳۵	۳-۲ سازمان IETA
۳۸	۴-۲ سازمانها و بازارهای کنترل و نشر
۴۱	فصل سوم: بررسی عملکرد تجارت کربن در دنیا
۴۱	۱-۳ مقدمه
۴۲	۲-۳ اثرات ناشی از تغییرات در دنیا
۴۸	۳-۳ پروژههای مکانیزم توسعه پاک
۵۰	۴-۳ پروژه های توسعه پاک ملی
۵۷	فصل چهارم: بررسی استعداد از تجارت کربن در ایران
۵۷	۱-۴ مقدمه
۵۸	۲-۴ پروژههای ایران
۶۰	۳-۴ قوانین و مقررات احتمالی ناظرگذار بر اجرای CDM
۶۰	۱-۳-۴ قانون معاملات (مناقصه و مزایده)
۶۱	۲-۳-۴ قانون اخذ مجوز سرمایه گذاری خارجی
۶۱	۳-۳-۴ قانون استفاده از حداکثر توانمندی شرکت های داخلی
۶۱	۴-۴ شرکتهای فعال در زمینه CDM
۶۲	۵-۴ مکانیزم توسعه پاک در بخش حمل و نقل ایران
۶۵	فصل پنجم: بررسی استفاده از تجارت کربن در پروژه های حمل و نقل زمینی
۶۵	۱-۵ مقدمه
۶۶	۲-۵ حملونقل دریایی و هوایی و پروتوکل کیوتو
۶۸	۳-۵ حمل و نقل زمینی
۶۹	۴-۵ سیاست ایران در استفاده از مکانیزم توسعه پاک در بخش حمل و نقل
۷۲	۵-۵ مشخص کردن نحوه انجام پروژه و همکاری سرمایه گذار
۷۵	فصل ششم: نتیجه گیری و جمع بندی

۷۵	۱-۶ مقدمه
۷۶	۲-۶ توافقنامه پاریس
۷۷	۳-۶ مکانیزم توسعه پاک
۷۹	۴-۶ فرایند پیاده سازی CDM
۷۹	۵-۶ شرایط سرمایه گذاری در پروژه های توسعه مکانیزم پاک
۸۰	۶-۶ تجارت کربن و جایگاه ایران در آن
۸۱	۷-۶ بررسی بازار انتشار گاز دی اکسید کربن
۸۱	۱-۷-۶ بازار نشر در اروپا
۹۰	۲-۷-۶ اهمیت بازار ایران
۹۱	۸-۶ چالش های CDM در حمل و نقل
۹۲	۹-۶ مشکلات پیشرو در پیاده سازی مکانیزم توسعه پاک
۹۴	۶ منابع

www.ketabonline.ir